

Gebiedsvisie Duivenweide en Kerkewijk

Visie,
4 deelprojecten en inspiratie voor verdere uitwerking

3 maart 2021

Op de voorzijde: foto van een schilderij van Marc Mulders

- **In- en aanleiding 3**
- **Visie 4**
- **De vier ingrediënten 6**
- **Herinrichting Kerkewijk: Lampegietersplein 8**
- **Verleggen fietspad en een nieuwe fietsenstalling 14**
- **Combinatie parkeren en kleinschalige evenementen 15**
- **Hortus Culturis 16**

Inhoud

Inleiding

Dit boekwerk bevat een visie op de transformatie van een deel van de Duivenweide en de Kerkewijk. Deze transformatie is gericht op het maken van een groene en aantrekkelijke verblijfsplek met mogelijkheden om te ontmoeten en te beleven. Al langere tijd zijn er ideeën voor het gebied Duivenweide. De afgelopen jaren is verschillende keren in de raad over het gebied gesproken. In 2020 is besloten een gebiedsvisie/ wensbeeld op te stellen. Oktober 2020 heeft de raadscommissie naar aanleiding van het ideeën- en inspiratieboek 'Naar een gebiedsvisie Duivenweide en Kerkewijk' consulterend gesproken over de richting van veranderingen in het gebied Duivenweide en een gedeelte van de Kerkewijk. Deze input en de input van belanghebbenden is verwerkt in onderhavige gebiedsvisie Duivenweide en Kerkewijk. De visie is gericht op een klein deel van de Duivenweide. Het overige gebied kan op langere termijn aangepakt worden. De visie bestaat uit vier deelprojecten, die na elkaar uit te voeren zijn. De deelprojecten zijn:

1. Herinrichting Kerkewijk: Lampegietersplein

2 Verleggen fietspad en een nieuwe / verbeterde fietsenstalling

3 Combinatie parkeren en kleinschalige evenementen

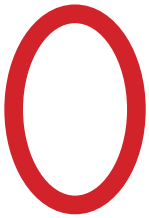
4 Hortus Culturis: groen en verblijf achter de Frisiavilla.

Aanleiding

In het programmaplan Vitale Binnenstad is de ambitie opgenomen om de binnenstad te vergroenen en de verblijfskwaliteit te vergroten door meer sfeer en beleving in de openbare ruimte te creëren. Naast de economische functie van de binnenstad wordt de sociale en maatschappelijke functie van dit gebied steeds belangrijker. De binnenstad wordt steeds meer een plaats waar mensen elkaar ontmoeten en waar bewoners en bezoekers graag verblijven. Ook in de Omgevingsvisie is de ambitie opgenomen om te vergroenen en het bewegen en ontmoeten te stimuleren. Het gebied Duivenweide biedt kansen en mogelijkheden om deze ambities te verwezenlijken. Daarnaast zijn er twee directe aanleidingen, waardoor aanpassingen in de openbare ruimte wenselijk zijn: het verwijderen van het in slechte staat verkerende kunstwerk De Fontein (en bijhorende muziekkapel) en het verplaatsen van de 'poller' locatie Sandbrinkstraat naar entree parkeerterrein Duivenweide. Over het kunstwerk De Fontein is reeds aan de kunstenaar gemeld dat deze verwijderd wordt.

Een aandachtspunt bij de transformatie van de openbare ruimte is een eventuele verbouwing of nieuwbouw van theater Lampegiet. Dit aspect is geen onderdeel van deze visie. De voorliggende visie is gericht op de openbare ruimte, waarbij de voorgestelde ingrepen een mogelijke herontwikkeling van het theater niet in de weg staan.

De visie bevat geen uitgewerkte ontwerpen voor de deelprojecten. Voor ieder deelproject zal nog een ontwerp opgesteld worden, in samenspraak met diverse participanten. Per deelproject zijn suggesties opgenomen voor herinrichting van de openbare ruimte voor meer groen en mogelijkheden om te beleven en ontmoeten. De vier deelprojecten vormen één geheel, maar kunnen na elkaar uitgevoerd worden.

Hortus Culturis: herinrichting voor verblijf met thema ‘botanische tuin’; relatie tussen Lampegiet, Frisia-villa en nieuwe kleine evenementenplek

bestaande verharding: rijbanen, trottoirs ea

bestaande bebouwing

63 parkeerplekken worden ‘groen/gras’ en geschikt voor kleinschalige evenementen

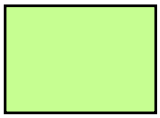
parkeerplekken handhaven, op termijn ‘groen/ gras’

fietspad verleggen

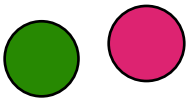

fietsenstalling verplaatsen en ‘upgraden’

bestaand en nieuw gazon

bestaand en nieuw opgaand groen (circa 40 cm hoog)

bestaande bomen

te verwijderen of verplaatsen bomen

nieuwe bomen

P

Poller verplaatst van ‘Sandbrinkstraat’ naar entree parkeerplaatsen Duivenweide

door verplaatsen poller, opheffen 14 parkeerplekken: betrekken bij inrichting ‘plein’ tussen Lampegiet en bebouwing Kerkewijk

Markt
Achterkerkstraat
De Korenbeurs
Kerkewijk
P
Duivenwal
Kerkewijk

Visie

De vier ingrediënten

De visie hoeft niet in een keer gerealiseerd te worden. De transformatie bestaat uit vier onderdelen, die in de loop der tijd te realiseren zijn. De vier onderdelen staan hieronder, niet in de volgorde voor uitvoering:

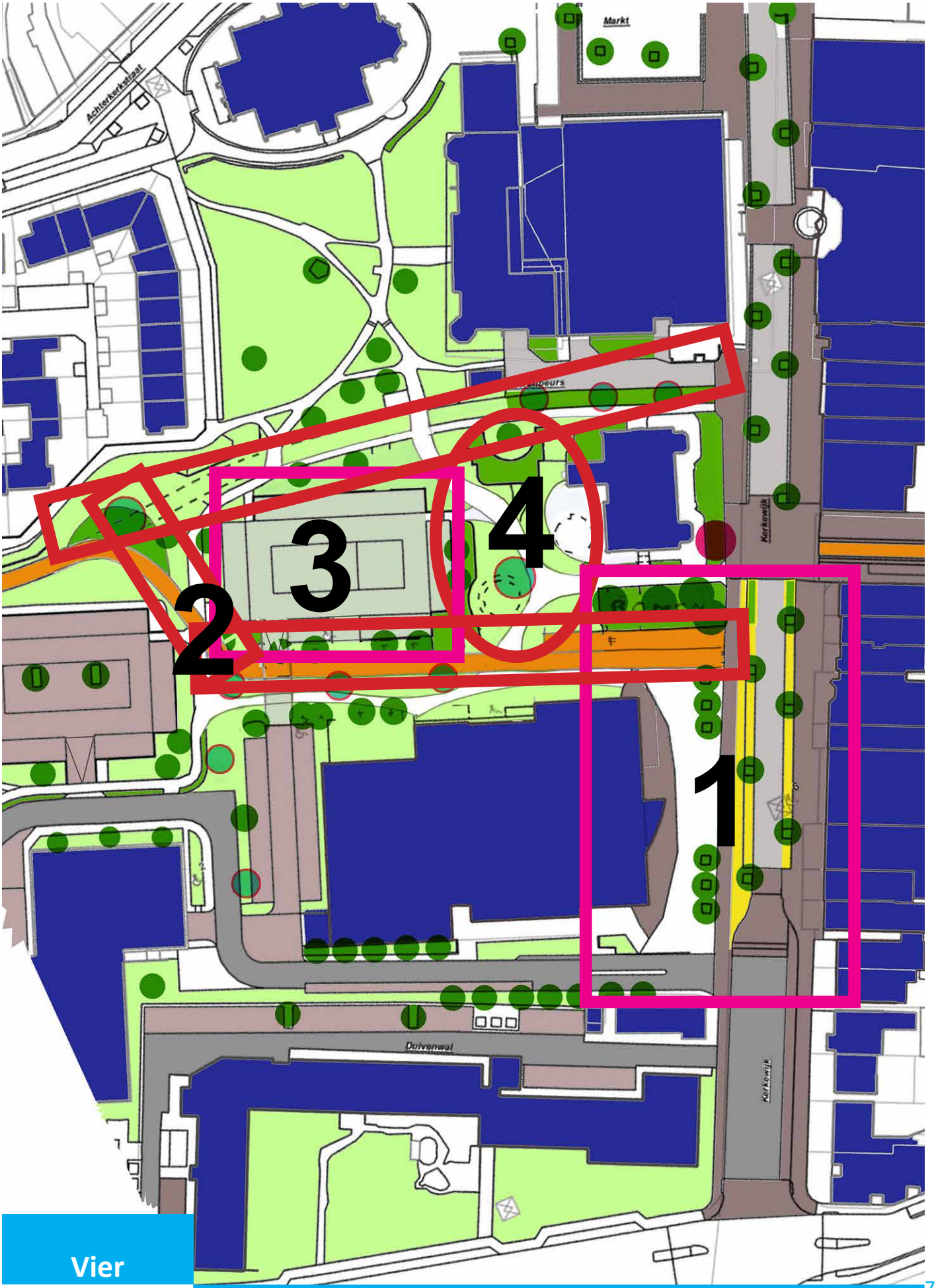
1. Herinrichting Kerkewijk: Lampegietersplein. Het verplaatsen van de ‘poller’ naar de entree van het parkeerterrein Duivenweide biedt kansen voor meer verblijfsruimte en groen: een nieuwe entree van het winkelhart van Veenendaal.

2. Het verleggen van het fietspad zodat dit beter aansluit op de route via de Sandbrinkstraat. Dit biedt kansen voor meer groen ter plaatse van het huidige fietspad en naast de appartementen De Korenbeurs. Er ontstaat een groter aaneengesloten parkachtig omgeving die aansluit op het groen richting Oude Kerk.

3. De parkeerplekken achter de Frisiavilla blijven in gebruik, maar het terrein wordt beter ingericht voor het houden van kleinschalige evenementen. Onderzocht zal worden hoe het terrein met meer groen kan worden ingericht. De aanrijdroute naar het terrein wordt gewijzigd zodat er ‘groen’ komt in de plaats van verharding. Het theater De Lampegiet komt aan de noordzijde in het groen te staan, doordat (overbodige) verharding wordt verwijderd.

4. De Hortus Culturis is een nieuwe groene verblijfsruimte achter de Frisia-villa. Hier komen cultuur, verblijf en groen samen.

Vier ingrediënten

Herinrichting Kerkewijk: Lampegietersplein

De Kerkewijk tussen theater Lampegiet en de bebouwing aan de oostzijde is in de huidige situatie vooral ingericht voor (auto)verkeer. Het stuk verharding voor de Lampegiet heeft geen relatie met die verkeersruimte: er staat letterlijk een (laag) hek tussen die verharde ruimtes. Het doel van de transformatie is om één pleinomgeving met groen te maken: een gebied dat de entree is naar het winkelhart van Veenendaal. Een gebied met groen dat uitnodigt om te verblijven en ruimte kan bieden aan kleinschalige activiteiten. Het verplaatsen van de 'poller' maakt transformatie van deze ruimte mogelijk. In de huidige situatie domineren lange noord-zuid lijnen de ruimte tussen Lampegiet en de overzijde. Binnen die lijnen liggen de verschillende functies naast elkaar: route voor autoverkeer, fietsers, voetgangers, fietsopstelplekken, bomen in een rij, etc. Het terrein naar de Lampegiet is afgezet met een laag hek dat mee doet in dit spel van afgescheiden langgerekte ruimtes. De lange lijn van de Kerkewijk is een cultuur-historisch element dat voort komt uit de ontstaansgeschiedenis van Veenendaal. De bebouwing aan weerszijden van de straat heeft geen relatie met elkaar: er is geen verbinding tussen oost en west. Voor een nieuwe entree naar het winkelhart van Veenendaal is het nodig om de hiërarchie van de lange lijnen te doorbreken. Dan kan door het gebied een eigen karakter te geven. Behoud van de verkeersroute is noodzakelijk. Dit zal altijd een ruimtelijke en functionele barrière blijven. Het gebied moet van gevel tot gevel als een eenheid worden gezien waar elementen de hiërarchie doorbreken. Die elementen moeten:

- een verband leggen tussen oost en west;
- uitnodigen voor verblijf en ruimte maken voor meer groen;
- de voorspelbare lineaire inrichting doorbreken.

De transformatie kan gefaseerd worden aangepakt. De volgende onderdelen zijn te onderscheiden:

- Het verplaatsen van de 'poller' en een nieuwe entree maken, die het autoverkeer richting Duivenweide geleidt, waarbij de route voor bewoners en vrachtverkeer rechtdoor mogelijk blijft, evenals voor fietsverkeer van en naar de Hoofdstraat;
- Het verwijderen van het asfalt van rijbaan en parkeerplekken. In plaats daarvan komen vakken met beplanting, zitranden en een andere verharding (bijvoorbeeld klinkers of een gekleurde verhardingsvlakken);
- Vormgeven van de aansluiting op de Sandbrinkstraat door een versmalling met bijvoorbeeld groenvlakken;
- Het toevoegen van bijzondere (zit)elementen waardoor het gebied aantrekkelijk wordt om er te verblijven;
- Het inrichten van de strook voor de panden aan de oostzijde met terrassen, groenbakken, zitelementen, fietsnietjes, etc.

Voor de inrichting van het plein zijn twee opties getekend:

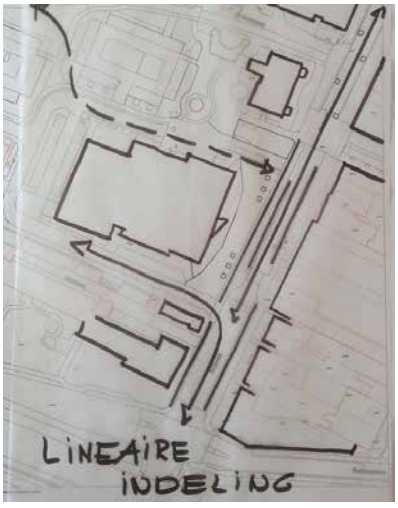
1. Een optie met zitelementen rondom beplanting die het gebied een ander aanzien geven. Dat kunnen ovale elementen zijn, zoals nu aanwezig op het Scheepjeshofplein, of rechthoekige elementen (zie foto). Die elementen moeten voldoende omvang hebben om het straatbeeld te domineren en ruimte te bieden aan groen
2. Een andere optie is met kleinere zitelementen en groenvakken te werken, die met elkaar verbonden zijn door kleur en/of materiaal. Om het lineaire karakter te doorbreken kan gekozen worden voor opvallende afwijkende kleurbanen die van oost naar west liggen. Die kleurbanen elementen, zoals bloembakken, banken, verlichting, bomen met elkaar verbinden foto's).

Analyse, doel en bouwstenen in beeld

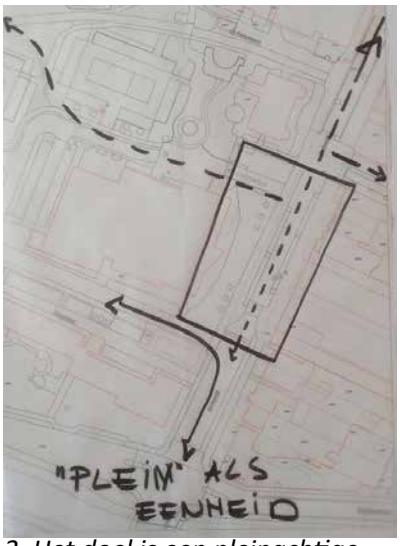

1. De route voor auto's van bewoners en bevoorradingsverkeer moet behouden blijven. Het asfalt en de indeling zorgen voor een lineaire opzet en geen verbinding tussen oost en west

2. In de huidige situatie domineert de lineaire opzet en indeling van de ruimte.

3. Het doel is een pleinachtige ruimte te maken, die zich onderscheidt van zijn omgeving

4. Aan de oostzijde ruimte bieden aan terrassen en (eventueel) andere wensen van ondernemers

5. De verkeersruimte vrijhouden voor auto's, vrachtverkeer en fietsers

6. (Links) Markeren en begeleiden: om een pleinachtige ruimte te maken en te beleven is het nodig de overgangen duidelijk te markeren, het gebied als een eenheid te behandelen en onderscheid te maken met aansluitende gebieden. Het markeren van de entree aan de zuidzijde, betekent ook het duidelijk laten afbuigen van verkeer naar de Duivenweide.

7. (Rechts) Het is het wenselijk om de lineaire opzet te doorbreken en de oost- en westzijde met elkaar te verbinden. Dat betekent dat noord-zuid gerichte elementen moeten worden verwijderd (zoals het lage hek voor de Lampegiet) en dat nieuwe elementen de dominante richting verstoren, zoals zitelementen, kleuren, etc.

Optie 1 Lampegietersplein: Herinrichting met elementen die ruimte bieden voor groen en verblijf

FIETSPAD
PJS
26 FEB
2021

Optie 2 Lampegietersplein: Herinrichting door het plaatsen van 'straatmeubilair' aangevuld met kleurvakken

Bij deze optie zijn elementen zoals banken rondom bestaande bomen of met een bijzondere vorm geplaatst. Die elementen worden met elkaar verbonden door opvallende kleurvlakken en gekleurd meubilair als verstorende elementen die de lange lijnen onderbreken, oost en west verbinden en ruimte bieden voor groen en verblijf.

In de schets zijn meubels en vlakken uitgevoerd in Veenendaals blauw.

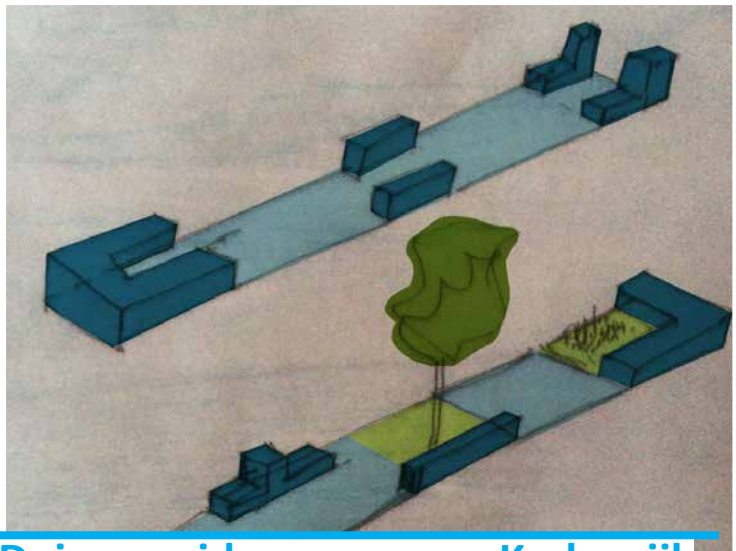

Lampegietersplein

Gebiedsvisie Duivenweide en Kerkewijk

Verleggen fietspad, een nieuwe fietsenstalling en groen tussen Frisia-villa en appartementen

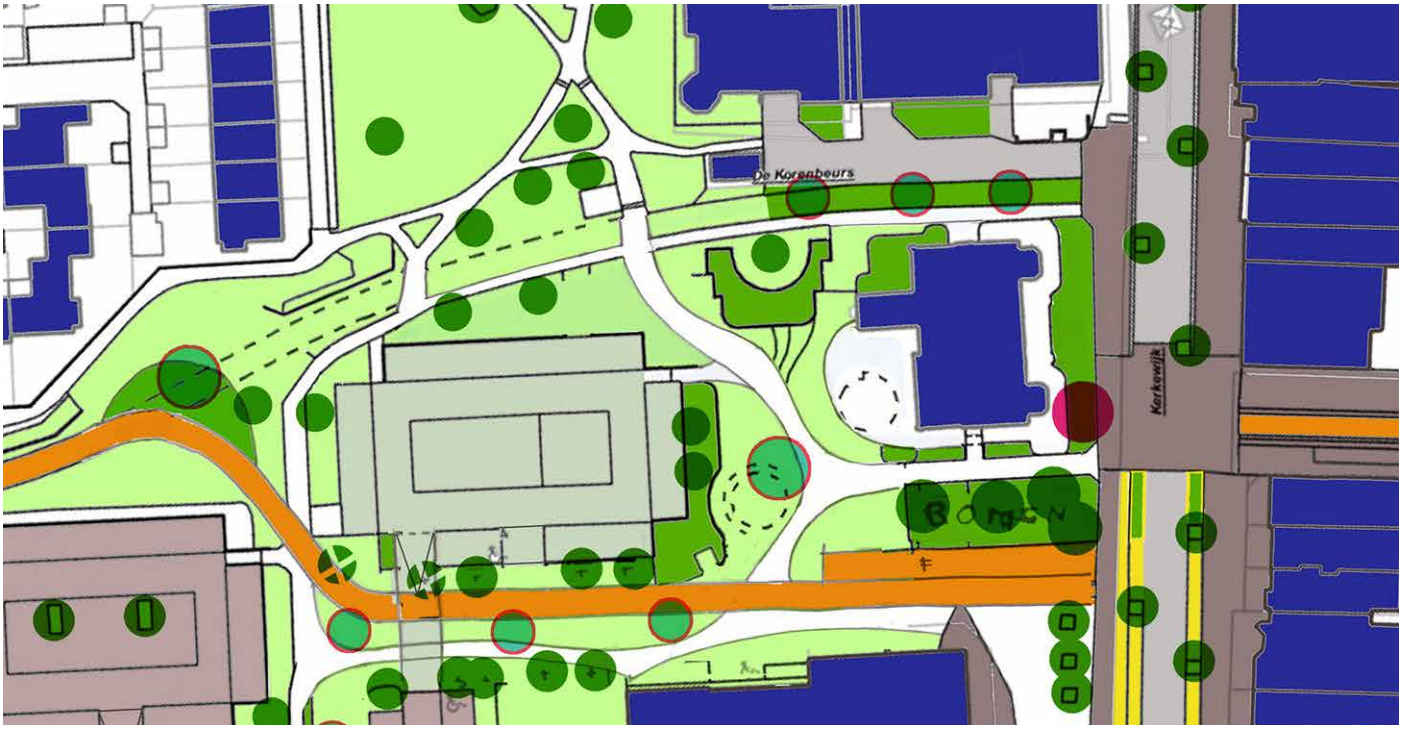
Het fietspad wordt verlegd en aangesloten op de Kerkewijk tussen theater Lampegiet en de Frisia Villa. Door verleggen van het fietspad sluit de route beter aan op de fietsroutes Sandbrinkstraat (naar het westen) en Kerkewijk (naar het zuiden). Het fietspad eindigt naast de verbeterde fietsenstalling, zodat die beter gebruikt kan gaan worden. Die stalling ligt tussen verlegde fietspad en het groen rondom de bestaande monumentale bomen.

Het nieuwe fietspad buigt tussen de twee parkeerterreinen af richting Lampegiet. In die bocht staat een lage bosschage, zodat fietsers niet rechtdoor kunnen. Voor voetgangers is er de mogelijkheid om voor of na de bosschage hun weg te vervolgen naar De Oude Kerk of het gebiedje tussen appartementen De Korenbeurs en Frisia Villa. In dat gebied komt meer groen: ter plekke van het vervallen fietspad, door smalle voetpaden en door vakken met laag opgaand groen te maken tegen het appartementencomplex (met behoud van entrees en andere toegangen).

De verharding van het oude fietspad wordt verwijderd en ingericht met gras en ander groen. Hierdoor ontstaat een meer aaneengesloten parkachtige omgeving, die aansluit op de nieuwe ‘Hortus Culturis’ en op de bestaande groene parkachtige helling richting De Oude Kerk.

De fietsenstalling kan in eerste instantie bestaan uit een niet overdekte opstelplaats: één of twee rijen opstelplekken en een looppad zijn voldoende. Dat kan door fietsenrekken of door zogeheten ‘nietjes’ te plaatsen. De exacte plek en vormgeving zullen moeten aansluiten op het bestaande groen rondom de monumentale bomen. Mocht er op termijn een luxere stalling nodig wenselijk zijn, dan is het mogelijk deze in te passen.

Een aandachtspunt van de nieuwe ligging van het fietspad is dat fietsers het autoverkeer kruisen op weg van en naar het parkeerterrein.

Combinatie parkeren en kleinschalige evenementen

Het 1e parkeerterrein met 63 parkeerplaatsen wordt een multifunctioneel te gebruiken terrein: geschikt voor parkeren en voor kleinschalige evenementen, zoals een ijsbaan, foodfestival e.d. Voorlopig blijft parkeren hier mogelijk, behalve als er een kleinschalig evenement is op het terrein. Onderzocht zal moeten worden hoe dit terrein te vergroenen is (bijvoorbeeld met gras) en hoe en welke voorzieningen ingepast kunnen worden die nodig zijn bij kleinschalige activiteiten, zoals stromend water en elektriciteit.

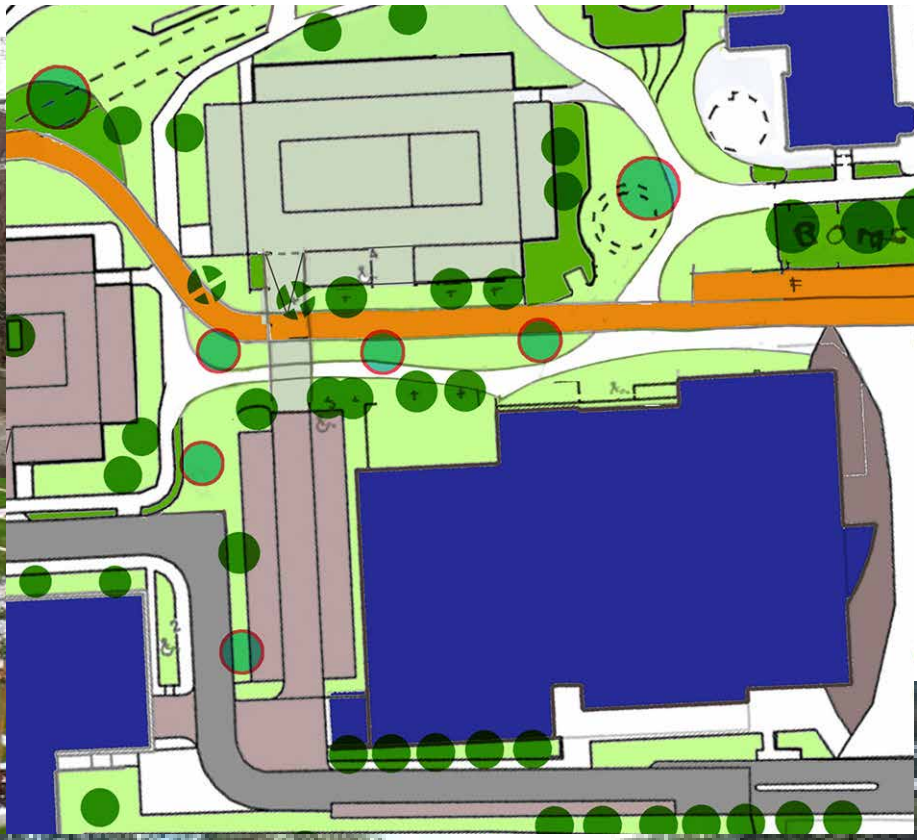
Om meer groen en minder verharding te maken, is de aanrijdroute naar het parkeerterrein gewijzigd. De auto's gaan via een efficiëntere route naar het parkeerterrein. De weg die in het verleden om de Lampegiet heen ging, komt nu in zijn geheel te vervallen en wordt ingericht met groen. Deze weg liep vanaf Duivenweide naar de Kerkewijk c.q de plek van de huidige fietsenstalling.

Rondom het theater wordt verharding verwijderd en vervangen door gras en/of laag opgaand groen. Zo komt het theater aan de noordzijde meer in het groen te staan en sluit dit aan op de parkachtige omgeving.

Met deze transformatie van het parkeerterrein ontstaat er een extra plek in de binnenstad waar kleinschalige activiteiten georganiseerd kunnen worden en tegelijkertijd blijven de parkeerplekken behouden.

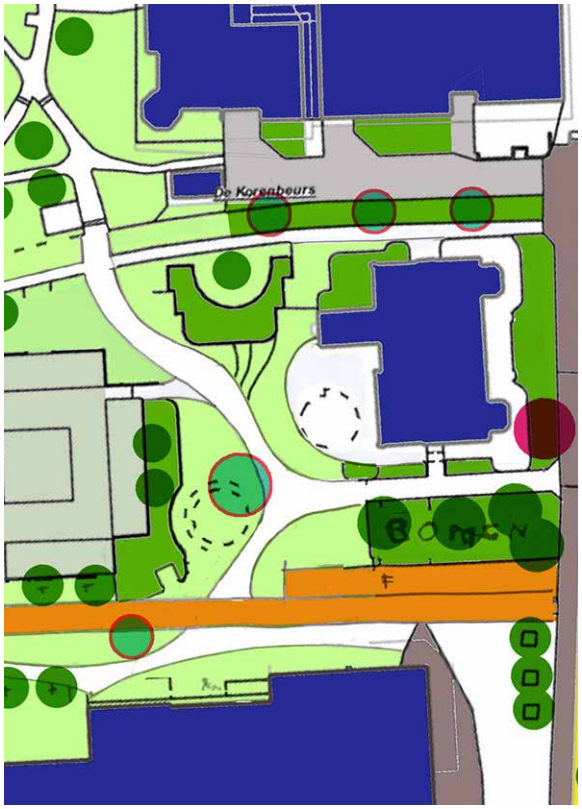
Hortus Culturis

Het gebied achter de Frisia Villa moet een aantrekkelijk plek worden om te verblijven. Het gebied wordt ingericht als ‘Hortus Culturis’: een combinatie van verblijf en groen, met als thema ‘de botanische tuin’. Hiervoor worden de kunstwerken Fontein en Muziekkapel verwijderd, samen met de grote hoeveelheid verharding. Aan de noord- en westzijde blijven de muren en hoogteverschillen.

De sfeer van de Hortus wordt vooral bepaald door opgaande beplanting. Zit- en verblijfsplekken kunnen een plek krijgen in deze hortus. Er zijn twee schetsen gemaakt om de sfeer te verbeelden:

1. Schets met een element dat van noord naar zuid het pad volgt en soms hoog en soms laag is, zodat er op gezeten kan worden;
2. Een schets met meer traditionele indeling van banken rond een plek. De banken grenzen aan laag opgaande beplanting, bijvoorbeeld een blokhaag.

Voor de Hortus Culturis zal nog een ontwerp moeten worden gemaakt.

Hierboven sfeerbeeld van een ontwerp van June Callwood: banken tussen beplanting

Ontwerp van LOLA (landschapsarchitecten) stadspromenade in Almere: van steen naar groen en verblijf

Boven: Optie 1 Hortus met een element dat van noord naar zuid het pad volgt en soms hoog en soms laag is, zodat er op gezeten kan worden;

Onder: Optie 2 Hortus met meer traditionele indeling van banken rond een plek. De banken grenzen aan laag opgaande beplanting, bijvoorbeeld een blokhaag.

